

Заява
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки
Регіонального плану управління відходами

Замовник:

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної (військової) адміністрації

1. Назва документа державного планування:

Регіональний план управління відходами

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Регіональний план управління відходами (далі – РПУВ) є документом державного планування (далі – ДДП) регіонального рівня для якого, відповідно до пункту 1 статті 2 Закону України “Про стратегічну екологічну оцінку” проводиться стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО). Розроблення РПУВ здійснюється на виконання пункту 2 частини першої статті 25 Закону України “Про управління відходами” та відповідно до положень Постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 р. № 667 “Про затвердження Порядку розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами”.

Метою розроблення РПУВ є необхідність створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами у Дніпропетровській області на інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами в області, вибір оптимальної системи управління відходами та практичні заходи щодо її впровадження.

Основним завданням РПУВ є визначення комплексного управління відходами в регіоні, конкретних організаційно-технічних, регуляторних, суспільних, технологічних, технічних та освітньо-виховних заходів.

РПУВ має зв'язок та узгоджується з стратегічними та програмними ДДП державного та регіонального рівнів та розробляється з врахуванням положень та заходів:

- Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р;
- Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р;
- Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07.08.2020 № 624-24/VII (із змінами);
- Дніпропетровської обласної стратегії поводження з твердими побутовими відходами, (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки) (додаток до рішення Дніпропетровської обласної ради від 29.07.2016 № 80-5/VII).

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів).

У РПУВ передбачається виконання операцій з управління відходами. Відповідно до частин другої та третьої статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, здійснення оцінки впливу на довкілля є обов’язковим у процесі прийняття рішень про провадження такої планованої діяльності. Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів РПУВ буде здійснюватися відповідно до вимог Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”.

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров’я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров’я населення.

В процесі здійснення СЕО мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації РПУВ для компонентів довкілля та для здоров’я населення. Прогнозні ймовірні наслідки:

а) для довкілля, у тому числі для здоров’я населення: під час проведення СЕО будуть оцінені ймовірні наслідки реалізації РПУВ для таких компонентів довкілля: ґрунти, атмосферне повітря, водні ресурси, стан фауни та флори, біорізноманіття, кліматичні фактори, надра, ландшафт, природні території та об’єкти, матеріальні активи, об’єкти культурної спадщини, безпека життєдіяльності населення та його здоров’я;

б) для територій з природоохоронним статусом: під час проведення СЕО, будуть оцінені ймовірні наслідки реалізації заходів РПУВ для рекреаційних зон та об’єктів природно-заповідного фонду;

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров’я населення: відсутні.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено.

Для забезпечення відповідності та сприяння виконанню Національного плану управління відходами до 2033 року необхідний новий етап в розвитку системи управління відходами у Дніпропетровській області.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого РПУВ у Дніпропетровській області.

Проте, в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки будуть розглянуті наступні альтернативи:

Альтернатива 1: Нульовий сценарій – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

Альтернатива 2: Базовий сценарій – передбачає затвердження та реалізацію запропонованого проєкту РПУВ. Реалізація цього сценарію сприятиме систематизації процесів управління відходами, удосконаленню механізмів управління, що загалом позитивно вплине на екологічний стан

регіону.

Окрім зазначених сценаріїв, також будуть розглянуті альтернативні варіанти умов реалізації РПУВ (альтернативні заходи). Такі варіанти можуть ґрунтуватися на єдиній стратегії розвитку, але відрізнятися просторовими рішеннями (місцем розташування об'єктів, технологічними підходами тощо).

Оцінка ефективності вказаних альтернативних варіантів буде відображена у Звіті про стратегічну екологічну оцінку з урахуванням екологічних, соціальних та економічних критеріїв.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки.

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив людини, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища. Всі методи прогнозування об'єднують у дві групи: логічні і формалізовані. До логічних методів відносять методи індукції, дедукції, експертних оцінок, аналогії. При відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і якщо об'єкт не підлягає статистичному аналізу, використовують метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів. Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз. Формалізовані методи поділяють на статистичний, екстраполяції і моделювання. Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва. Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді. Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Під час здійснення СЕО РПУВ будуть використовуватись вищевказані методи та буде здійснено:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- проведення аналізу слабких та сильних сторін проєкту РПУВ з точки зору

екологічної ситуації;

- ідентифікацію потенційних змін довкілля антропогенного та природного походження, які можуть виникнути у результаті реалізації РПУВ;
- оцінку впливу реалізації РПУВ на стан довкілля та здоров'я населення;
- визначення заходів щодо моніторингу наслідків впровадження рішень, передбачених РПУВ.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Під час здійснення СЕО передбачається розглянути заходи з запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством та нормативно-правовими актами. Загальні вимоги в галузі охорони навколишнього природного середовища при розміщенні, проєктуванні, будівництві, введенні в експлуатацію, експлуатації, консервації споруд та інших об'єктів визначені Законом України “Про охорону навколишнього природного середовища”. Цим законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог: а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій; б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища; в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів; г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення; д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні; е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб.

Заходи, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення, визначені Законом України “Про систему громадського здоров'я”, який, зокрема, визначає правові, організаційні, економічні та соціальні засади функціонування системи громадського здоров'я в Україні з метою зміцнення здоров'я населення, запобігання хворобам, покращення якості та збільшення тривалості життя.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку.

СЕО буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України “Про стратегічну екологічну оцінку”. Пропонується така структура та зміст Звіту з СЕО: 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування; 2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, прогностичні зміни цього стану, якщо документ не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); 3) характеристика

стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); 4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані з запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування; 6) опис наслідків для довкілля та здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків; 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування; 8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки); 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; 10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності); 11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження та пропозиції та строки їх подання.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту РПУВ подаються до департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної (військової) адміністрації (49010, м. Дніпро, вул. Лабораторна, 69, тел. +38(096) 512-94-24, e-mail: ecology@adm.dp.gov.ua). Строк подання зауважень і пропозицій становить 10 днів з дня оприлюднення Заяви.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

Заяву розміщено на офіційному сайті Дніпропетровської обласної державної (військової) адміністрації 22.08.2025 за посиланням <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/ekologiya-pro-oblast/strategichna-ekologichna-ocinka>

Замовник/Уповноважена особа замовника:

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної (військової) адміністрації / Шевченко Наталія Юріївна